

اهداف بازسازی ذخایر میگو در خلیج فارس و دریای عمان و چالشهای پیش رو

1- ناصر کرمی راد - سازمان شیلات ایران، مدیرکل دفتر بازسازی و حفاظت از ذخایر ژنتیکی آبزیان

2- حسینیعلی عبدالحی - عضو هیات علمی موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، معاون توسعه آبی پروری سازمان شیلات

Naser276us@yahoo.com

چکیده:

بازسازی ذخایر برنامه همکاری و مشارکت انسان و طبیعت در جهت بهبود و افزایش توده زنده است. این فعالیت به منظور جبران کاهش، افزایش ذخایر گونه های خاص، معرفی گونه جدید یا تغییر ترکیب ذخیره انجام می گیرد. به منظور بازسازی ذخایر گونه های در حال انقراض و مدیریت صید باید به 3 اصل اساسی توجه شود: 1- مدیریت ذخایر آبی به منظور جلوگیری از صید بی رویه و تنظیم فعالیت های صید 2- کاهش آلودگی ها و احیای زیستگاه های طبیعی تخم ریزی 3- افزایش ذخایر از طریق تکثیر و رهاسازی. میگو یکی از آبزیان با ارزش اقتصادی و غذایی بالا است که این دو پارامتر باعث گردیده تا صنعت صید، تکثیر و پرورش، فرآوری و بسته بندی آن به سرعت گسترش یابد و ذخایر میگو عمدتاً به دو دلیل نوسانات زیادی دارد، که در بیشتر موارد باعث روند نزولی میزان صید در هر سال میگردد که عبارت است از نوسانات شرایط زیست محیطی و صید در ماه های ممنوعه به خصوص در فصل تخم ریزی که باعث کاهش تعداد میگوهای بالغ می گردد.

در دهه 1970 دفتر محیط زیست سازمان ملل متحد کنوانسیون را به نام کنوانسیون کویت تصویب کرد تا کشورهای ساحلی در حفاظت از محیط زیست این دریا حساس تر از گذشته عمل کنند و در جهت حفظ محیط زیست این دریا تلاش نمایند. در دهه های اخیر به دلیل مجموعه فعالیت های نامطلوب انسانی در شکل های گوناگون محیط زیست خلیج فارس زیانها و خسارت های زیادی را محتمل شده است. در نتیجه فعالیت های ویرانگر انجام شده اکوسیستم منحصر به فرد این دریاها در حال نابودی است. گستره تخریبها در این دریا بسیار وسیع بوده و انواع فعالیتها را شامل می شود.

به علت شرایط برداشت نفت و گاز و تردد نفتکش ها وضعیت محیط زیست خلیج فارس بسیار حساس شده است؛ در چند سال گذشته 21 مورد نشت نفت بزرگ با بیش از صد میلیون بشکه در دنیا داشتیم که هفت مورد آن در منطقه خلیج فارس رخ داده است و خلیج فارس، رتبه نخست آلودگی نفتی در دنیا را دارد. بزرگ ترین فاجعه نفتی در خلیج فارس در سال 1991 رخ داد که بر اثر حمله عراق به کویت، 11 میلیون بشکه نفت در این دریا تخلیه شد.

تردد سالانه ده ها هزار کشتی و آب توازن آنها و تخلیه زباله ها و پسماندهای ناشی از آنها در آب های جنوبی ایران که به آلوده کردن محیط زیست منحصر به فرد این منطقه منجر می شد، موجب شد که در پنجاه و ششمین اجلاس کمیته بین المللی حفظ محیط زیست دریایی (سال 1386، ه ش)، خلیج فارس و دریای عمان به عنوان منطقه ویژه دریایی مصوب شود.

خلیج فارس و دریای عمان دارای تنوع زیستی بالایی می باشد، بطوریکه تاکنون بیش از 465 گونه ماهی و 20 گونه میگو که اکثراً متعلق به خانواده penaeidae می باشند در آن شناسایی گردیده اند (دهقانی و اسدی، 1375)

سازمان شیلات ایران در دهه های اخیر تلاش نموده است تا تلاش صیادی را در منطقه خلیج فارس و دریای عمان به شکل قانونمند و با تکیه بر نتایج مطالعات علمی محققین خود ثابت نگه داشته و صید در آبهای دور و ذخایر کمتر برداشت شده را توسعه داده است و همگام با توسعه صنعت شیلات جهانی با تکیه بر توسعه آبی پروری نیاز به پروتئین سالم را در اهداف خود قرار دهد و در این راستا در سواحل جنوب کشور بحث توسعه صنعت پرورش میگو در خشکی و توسعه آبی پروری دریایی (پرورش ماهی در قفس) را پیگیری و به انجام رسانده است.

ارقام : فزوند

تعداد شناورهای ماهیگیری در سالهای 96-1391

96	95	94	93	92	91	شرح
10493	10430	10446	10600	10625	10709	تعداد شناورهای جنوب

96	95	94	93	92	91	گونه
----	----	----	----	----	----	------

11194	9420	8341	8567	8789	8948	میگو
میزان صید در آبهای جنوب در سالهای 96-1391						ارقام : تن

اهداف کمی بازسازی ذخایر انواع میگو های بومی کشور طی سالهای برنامه ششم

ارقام : میلیون قطعه

جمع	سالهای برنامه ششم					گونه	ردیف
	1400	99	98	97	96		
412	110	106	90	56	50	میگو	1

رها سازی میگو طی سالهای 88 - 1397

ارقام : میلیون قطعه

97	96	95	94	93	92	91	90	89	88	گونه
58/8	43	36	35	30	0	13/07	15/10	21	28/95	میگو

واژگان کلیدی:

بازسازی ذخایر آبزیان ، میگو، خلیج فارس و دریای عمان

فهرست منابع:

1- آمار نامه دهساله شیلات

2- دهقانی پشترودی، ر. و اسدی، ه. 1375. اطلس ماهیان خلیج فارس و دریای عمان. سازمان تحقیقات و آموزش شیلات ایران. 226 صفحه.

3- گزارش های عملکرد سالانه بازسازی ذخایر آبزیان 88 - 1397

4- مجموعه مقالات اولین همایش بازسازی ذخایر. 1383.

5- Kenneth M. Leber. Stock Enhancement and Sea Ranching. Mote Marine Laboratory, 1600 Ken Thompson Parkway, Sarasota, Florida 34236 USA.

6- www.stockenhancement.com